

Борщевський В. В. Механізми підвищення ефективності структурних трансформацій в економіці великих міст Західного регіону України / В. В. Борщевський // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 5-13.

Досліджуються особливості управління економікою великих міст Західного регіону України крізь призму механізмів підвищення ефективності її структурних трансформацій. Акцентується увага на переважанні короткотермінових економічних інтересів у діяльності органів місцевого самоврядування досліджуваних міст над стратегічними пріоритетами їх розвитку. Це спричиняє фактичну відсутність помітних структурних зрушень в економіці цих міст протягом тривалого періоду часу. Виправлення ситуації вбачається в адекватному застосуванні фінансового та організаційно-управлінського механізмів підвищення ефективності структурних трансформацій в економіці великих міст Західного регіону України, що передбачає адаптацію в цих містах позитивного світового досвіду використання інструментів муніципально-приватного партнерства, демуніципалізації власності, інфраструктурної модернізації економіки та інформаційно-просвітницької роботи з місцевим населенням.

Бутко М. П. Методологічні підходи до оцінювання впливу агропромислових підприємств на розвиток територіальних громад / М. П. Бутко, В. П. Колоша, О. І. Рассказов // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 14-22.

Агропромисловий комплекс України є одним з найактуальніших сегментів національної економіки, який забезпечує належний рівень продовольчої безпеки регіонів і держави загалом, а також формує вагомий обсяг вітчизняного експорту. Досліджено сутність сучасної аграрної політики ЄС та необхідність приєднання до неї нашої держави. Розроблено методологічні підходи до оцінювання впливу агропромислових підприємств на комплексний розвиток територіальних громад в умовах децентралізації владних повноважень.

Жук П. В. Питання ідентифікації та шляхи підтримки розвитку гірських територій України / П. В. Жук // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 23-34.

Розглянуто питання щодо виділення гірських територій як об'єкта підтримки соціально-економічного розвитку. Здійснено порівняння вітчизняної практики надання юридичного статусу гірських окремим територіям і відповідних європейських підходів. Розкрито особливості застосування у державах-членах ЄС методології щодо територіальної типології у виділенні гірських регіонів. Зокрема, вказано на категорії гірських регіонів, методи цифрового аналізу земної поверхні та критерії ідентифікації гірських територій. Зазначено механізми зовнішньої підтримки сталого розвитку й підвищення економічної конкурентоспроможності гірських територій у державах-членах ЄС та Україні. Зроблено висновки та пропозиції щодо вдосконалення типології гірських територій в Україні та механізмів підтримки їх розвитку.

Скиба М. В. Концептуальні засади публічного управління соціально-економічним розвитком регіону / М. В. Скиба // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 35-45.

Здійснено аналіз наукових джерел, що присвячені проблематиці управління регіональним розвитком. З'ясовано, що в Україні за період становлення незалежності сформовано організаційно-правове підґрунтя для реалізації та здійснення державної регіональної політики, визначені основні засади регулювання соціально-економічного розвитку на регіональному рівні. Установлено, що в умовах продовження адміністративної реформи державна регіональна політика тісно пов'язана з упорядкуванням адміністративно-територіального устрою держави й реалізується органами державного управління та місцевого самоврядування у взаємодії з іншими учасниками процесу розроблення та забезпечення реалізації державної регіональної політики шляхом застосування системи методів, інструментів, засобів, заходів для досягнення визначених цілей, забезпечення ефективного, результативного, комплексного управління соціально-економічним розвитком на регіональному рівні. Наведено динаміку основних показників соціально-економічного розвитку на регіональному рівні та з'ясовано основні тенденції, що характеризували соціально-економічний розвиток на регіональному рівні впродовж 2014-2019 рр. Доведено, що органами публічного управління під час вироблення стратегічних, програмних рішень щодо управління регіональним розвитком мають бути враховані виклики, спричинені геополітичною ситуацією, пандемією, зміною клімату та ін.

Паска О. В. Львівщина як освітній центр: передумови та напрями розвитку / О. В. Паска // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 46-56.

Аналізуються місце освіти у ВРП Львівщини та динаміка зайнятого у сфері науки населення регіону у 2012-2018 рр. Досліджуються причини професійно-кваліфікаційного дисбалансу ринку праці Львівщини. Визначаються тенденції, які характеризують демографічну ситуацію у Львівській

області, та їхні соціально-демографічні наслідки. Аналізується динаміка кількості закладів освітньої інфраструктури та споживачів освітніх послуг у регіоні у 2012-2019 рр. Розглядаються трансформаційні процеси у сфері вищої освіти. Аналізуються результати вступної кампанії 2020 р. до закладів вищої освіти Львівщини. Визначаються напрями політики залучення молоді до навчання в регіоні та рекомендуються заходи для її реалізації.

Химинець В. В. Історико-культурна спадщина як чинник стимулювання економічного розвитку регіону / В. В. Химинець, Г. І. Цімболинець // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 57-64.

Висвітлюється роль культурної спадщини в соціально-економічному розвитку регіонів і громад, а саме її значення для потенційних можливостей розвитку туристично-рекреаційної галузі. Запропоновано модель використання культурної спадщини на регіональному й локальному рівнях з метою створення туристично-рекреаційного кластера «Невицький замок». Для розвитку території розроблено методику залучення внутрішніх інвестицій у вигляді коштів трудових мігрантів, бюджетних асигнувань усіх рівнів і ресурсів малого бізнесу. Проаналізовано сучасний стан та особливості територіальної організації туристичного потенціалу Закарпатської області. Сформовано конкретні пропозиції щодо імплементації державно-приватного партнерства на прикладі туристично-рекреаційного кластера «Невицький замок», завдяки якому кожен учасник такої взаємодії отримує можливість задовольнити власний інтерес. Науково обґрунтовано створення відповідних умов у реальному секторі економіки для повернення трудових мігрантів і продуктивного використання їхніх заощаджень, а також для реалізації ініціативи Президента України «Повертайся і залишайся» та ініційованої урядом програми кредитування мікро – та малого бізнесу. Рекомендовано системне використання культурної спадщини як важливого фактора соціального, економічного і духовного розвитку територій різного адміністративного рівня.

Македон Г. М. Людський потенціал Чернігівщини в контексті стратегічного розвитку регіону / Г. М. Македон // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 65-70.

У контексті глобальної концепції людського розвитку саме розвиток людини є однією з кінцевих цілей економічного зростання, що відображається в стратегіях розвитку регіонів, зокрема Чернігівської області. Демографічні показники області мають негативну тенденцію. Протягом 1995-2019 рр. чисельність населення області скоротилася на 27,5%. Міграційний приріст також є негативним. Як результат – низькі показники регіонального індексу людського розвитку (шістнадцяте з 22 місць). Складовими елементами розрахунку індексу є: відтворення населення, соціальне середовище, комфортне життя, добробут, гідна праця, освіта. Для радикальної зміни ситуації першочергових адміністративних і соціальних заходів потребують блоки «Комфортне життя», «Соціальне середовище» та «Гідна праця». В умовах децентралізації владних повноважень ці питання мають вирішуватися на регіональному рівні. Наведено найгостріші проблеми та першочергові заходи, що дозволять покращити показники людського розвитку. Впровадження основних положень регіональної політики людського розвитку забезпечить оптимізацію територіальної організації регіональних господарських систем, підвищення ефективності суспільного виробництва, підвищення якості життя населення територіальних громад, прискорить процеси розвитку регіону.

Томчук О. В. Людський потенціал у системі соціально-економічного розвитку регіону: проблеми і перспективи Вінницької області / О. В. Томчук // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 71-80.

Здійснено аналіз динаміки людського потенціалу в системі чинників соціально-економічного розвитку Вінницької області. Виявлено, що попри певні позитивні зрушення в соціально-економічній ситуації у регіоні та в оцінці параметрів його людського розвитку відносно інших регіонів України Вінницька область втрачає свій людський потенціал унаслідок негативної демографічної ситуації та міграції населення в інші регіони та країни. Доведено, що основна причина такої динаміки пов'язана зі застарілою структурою економіки регіону, переважанням аграрного сектору, відсутністю прогресивних трансформацій у розвитку високотехнологічних секторів економіки. Вагомим чинником є низький рівень урбанізації території області, що зумовлює поширення менш привабливих умов праці та менш комфортних умов життєдіяльності. Без забезпечення прогресивних структурних змін в економіці та системі розселення втрати людського потенціалу будуть тривати.

Мульська О. П. Державна політика забезпечення інноваційних форм зайнятості в умовах цифровізації економіки / О. П. Мульська, О. О. Левицька, В. І. Куцик // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 81-90.

Обґрунтовано актуальність формування та реалізації державної політики забезпечення зайнятості населення в умовах сучасних тенденцій і процесів цифровізації економіки. Визначено найбільш суттєві характеристики сфери зайнятості в умовах цифровізації економіки, зокрема

кількісну гнучкість, функціональну гнучкість, просторово-часову гнучкість. Ідентифіковано сфери економіки, в яких найбільш затребувані нові професії в Україні в умовах розвитку процесів цифровізації національної економіки, зокрема інформаційно-комунікаційні технології, біотехнології, медицина, енергетична сфера, енергомережі та управління енергоспоживанням, транспорт, особливо водний та авіація, освіта та екологія. Визначено напрями, сфери, галузі та конкретні підгалузі, де утворюються нові професії, затребувані в умовах цифровізації економіки. Вказано на провідну роль сектору інформаційно-комунікаційних технологій, розвиток якого значною мірою визначає появу нових професій. Доведено, що глобальні та українські ринки праці реформуються під впливом стрімкого розвитку сфери ІКТ, що призводить до зміни концепцій праці та формування нових трудових відносин. Показано, що розвиток процесів цифровізації дисбалансиє попит і пропозицію на ринках праці багатьох країн, включно з Україною, призводить до проблеми неефективної політики зайнятості, яка не відповідає викликам, новим правилам і принципам швидкого зростання ринків праці. Зроблено висновки, що за такої ситуації нові форми зайнятості охоплюють великий інноваційний потенціал, а також тіньові аспекти (неформальні домовленості), котрі загострюють проблему недостатнього наповнення соціальних фондів і скорочення податкових надходжень до державного бюджету. Визначено пріоритети ефективною політики зайнятості в Україні за глобальною цифровізації економічних відносин, які ґрунтуються на принципах флексі'юриті, передовому досвіді та впровадженні інноваційних рішень за умови побудови взаємовигідних і соціально відповідальних відносин роботодавця з працівником.

Сухіна О. М. Методологія оцінювання асиміляційного потенціалу біоресурсів як складової екосистемних активів територіальних громад / О. М. Сухіна // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 91-100.

В умовах відсутності чинної методики визначення вартості асиміляційного потенціалу екосистем розглянуто методологію оцінювання асиміляційного потенціалу біоресурсів як складової екосистемних активів територіальних громад. Визначено вартість «роботи» асиміляційного потенціалу дерев (враховуючи життєвий цикл дерева) і зіставлено з таксами для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд унаслідок незаконної рубки або пошкодження дерев і рослин (додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 541) та таксами інших нормативно-правових документів. Зроблено висновок про те, що встановлені такси суттєво занижені порівняно з реальною вартістю асиміляційного потенціалу дерев. Запропоновано внести зміни до відповідних чинних нормативних документів.

Вікторов Б. В. Порівняльний аналіз розвитку інноваційних мережевих підприємств України та Польщі / Б. В. Вікторов // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 101-108.

Систематизовано сильні та слабкі сторони (проблеми) інноваційного розвитку в площині мережевої взаємодії учасників українських і польських інноваційних мережевих компаній. Доведено, що порівняно з польськими українські мережеві структури мають: менший рівень комунікаційного обміну знаннями, розвитку взаємодії між кадрами учасників, керівництвом учасників на всіх рівнях; менший доступ до наукових лабораторій для всіх учасників мереж через недосконалий орієнтир у використанні обладнання; недостатній рівень спільного фінансування витрат на забезпечення роботи з підготовки персоналу та узгодженості між членами мереж щодо співпраці з контрагентами, яка впливає на ріст технічних, економічних показників. Виявлено, що на відміну від українських інноваційних мереж польські компанії не здійснюють проєктів із самостійного створення нематеріальних активів (технологій, програм), передбачено адаптацію придбаних. Цей аспект є суттєвою перевагою українських мережевих структур, свідчить про більш високу інтелектуалізацію, подальші перспективи.

Гулич О. І. Тенденції, особливості й резерви розвитку сектору туристичних послуг регіонів України / О. І. Гулич // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 109-119.

Здійснено дослідження розвитку сектору туристичних послуг (сфери «Тимчасове розміщування й організація харчування») за основними показниками та регіонами, визначено темпи зростання, висвітлено тенденції та проблеми використання потенціалу сектору туристичних послуг України та її регіонів. Установлено регіональні деформації розвитку сфери туризму, невідповідності у показниках із тісним зв'язком щодо напрямів і темпів росту. Розраховано рівні тінізації сектору туристичних послуг як прихованого резерву розвитку туристичної сфери України та її регіонів, а також їхню динаміку у 2013-2018 рр., особливості та рівень тінізації послуг підприємствами та фізичними особами-підприємцями цієї сфери. Для глибшого розуміння природи та чинників впливу на тінізацію сфери «Тимчасове розміщування й організація харчування» та більш точного аналізу всієї сфери здійснено порівняння темпових показників росту за окремими показниками розвитку суб'єктів господарювання (юридичні та фізичні особи-підприємці). Визначено найбільш вірогідні способи тінізації господарської діяльності суб'єктів господарювання туристичної сфери.

Олексюк Г. В. Івент-індустрія: розвиток та проблеми в Україні / Г. В. Олексюк, І. В. Ангелко, Н. С. Самотій // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 120-130.

Розкрито поняття івент-індустрії, івент-технології, івент-заходів, івент-менеджменту, івент-маркетингу, а також охарактеризовано взаємозв'язок між ними. Проведено дослідження сектору івент-індустрії на основі розвитку креативної економіки в Україні. Здійснено побудову концептуальної моделі організації івенту (події) та досліджено взаємозв'язок її елементів, описано підходи до практичного застосування. Окреслено проблеми у розвитку івент-індустрії в Україні, зокрема через заходи, що діють у період карантину, пов'язаного із запобіганням поширенню на території України COVID-19. Визначено перспективи та шляхи подальшого розвитку івент-індустрії в Україні.